

Bildande av Junkerkölens naturreservat i Bodens kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Junkerkölens naturreservat. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 4.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara området värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

2024-12-09

- skogsbruk, exploatering och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,
- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska dock släckas.
- vid behov återställa vattenmiljöernas naturliga hydrologi och struktur genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder, restaurera våtmarker eller återställa vattendrag efter flottledsrensning,
- fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt,
- alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks,
- besökare informeras om reservatets naturvärden,
- eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som minimerar störning eller skada på växt- eller djurlivet.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Områdets prioriterade bevarandevärden är den lövrika och högproduktiva naturskogen samt den värdefulla bäckmiljön med dess stora biologiska mångfald och höga friluftsvärden. Områdets naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000 är också skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar, med undantag för röjning, utglesning eller flytt av

2024-12-09

- liggande döda träd i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) enligt A 14,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, till exempel genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta, vaska guld eller andra mineral eller dumpa,
 3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
 4. anlägga väg eller led,
 5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
 6. bedriva vattenverksamhet, till exempel genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
 7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
 8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
 9. framföra motordrivna fordon utanför väg,
 10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn,
13. utföra fiskevårdande åtgärder såsom iläggning av sten eller grus, borttagning av vandringshinder eller liknande,
14. genomföra röjning eller utglesning av täta yngre bestånd med låga naturvärden eller flytt av liggande döda träd, i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437). För att tillstånd ska kunna meddelas krävs att:
 - det sker i begränsad omfattning och i för rennäringslagen viktiga betesmarker, passager och flyttleder,
 - staten äger marken,
 - manuella metoder används i första hand, samt att
 - fällda träd lämnas i naturreservatet.

2024-12-09

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskylt som placeras på lämplig plats intill skogsbilväg,
3. uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd,
4. bekämpning av främmande arter,
5. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
6. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål,
7. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att till exempel gräva upp växter,
4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt, vaska efter guld eller andra mineraler,
5. skräpa ner,
6. förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att tex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla,
7. framföra motordrivna fordon utanför väg.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

2024-12-09

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 2.
3. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
5. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet med terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå.
6. plockning av bär och matsvamp,
7. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
8. användande av terrängskoter, till exempel fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer. Det är förbjudet att korsa eller köra i Mjövattenbäcken.

2024-12-09

9. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader,
10. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta tillvara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad,

Beskrivning av ärendet

Områdets höga naturvärden uppmärksammades första gången i samband med den storskaliga våtmarksinventeringen, VMI, som genomfördes på 1980- och 1990-talet. Inventeringen utfördes av Länsstyrelserna på uppdrag av Naturvårdsverket. Inom Junkerkölens naturreservat konstaterades vissa naturvärden kopplade till våtmarker runt Mjövattenbäcken och dess utlopp vid Junkerträsket.

Länsstyrelsen inventerade åter igen aktuellt område åren under åren 2012, 2017 och 2021. Vid inventeringarna kunde det konstateras att området har höga skogliga och limniska naturvärden.

Reservatsbildning och förhandling om intrångsersättning med två berörda fastigheter inleddes under 2018. År 2022 hade överenskommelser slutits om intrångsersättning SCA och Sveaskog, vilka står som markägare inom reservatet.

Enligt 2 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska länsstyrelsen konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Förfrågan om konsultation har skickats till samebyarna Udtja, Sirges, Jåhkågasska tjiellde och Tuorpon, samt till sametinget och Svenska samernas riksförbund. Konsultation har inte begärts av någon av parterna.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget, Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU).

Sametinget har valt att yttra sig och deras yttrande redogörs för under *Synpunkter på förslaget* nedan.

Försvarsmakten har inget att erinra.

Skogsstyrelsen har inga kommentarer men ser positivt på att naturreservatet bildas.

SGU meddelar att de avstår från att yttra sig. Till detta har de dock bifogat en bilaga innehållandes en generell formulering som SGU använder vid många remisser. Bilagan är av sådan art att

2024-12-09

länsstyrelsen ändå betraktar den som ett yttrande, och som därför kommer redogöras för och bemötas i detta beslut. Se vidare under avsnitten *Synpunkter på förslaget* samt *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter* nedan.

På grund av en okänd krets av sakägare beslutades det den 21 oktober 2024 att dessa skulle delges genom kungörelsedelgivning. Enligt delgivningslagen (2010:1932) har kungörelsedelgivning skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning. Därefter har sakägarna en månads yttrandetid, som i detta fall löpte ut den 4 december 2024. Handlingarna fanns tillgängliga hos länsstyrelsen och Bodens kommun under denna tid. Till samebyn och de kända markägarna samt övriga sakägare skickades även förslaget till beslut per post eller e-post. Dessa informerades även att ärendet delges via kungörelsedelgivning, och de uppmanades att sprida denna information till berörda. Kungörelsedelgivningen publicerades även som annons i NSD och Norrbottens-Kuriren den 25 oktober 2024.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Bodens kommun. Bodens kommun har inte lämnat några synpunkter på förslaget om bildande av naturreservatet.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Båda myndigheterna tillstyrker förslaget.

Synpunkter på förslaget

Sametinget

Sametinget har i sitt yttrande framför att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Man framhåller att renbetet inte får påverkas negativt och att framkomligheten för renarna och renskötarna inte får hindras. Sametinget menar även att bildande av naturreservat kan anses ha en positiv påverkan på renskötseln och i förlängningen det samiska folkets möjlighet att utöva sin kultur och samfundsliv när skyddad natur gagnar renbetesmarker. Vidare framför Sametinget att det samiska kulturarvet, både i form av fysiska lämningar och det immateriella kulturarvet i form av exempelvis berättelser, traditioner och beskrivande naturnamn även bör beaktas. Sametinget är positiva till att samråd ska genomföras med

2024-12-09

samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln. Samtidigt ställer sig Sametinget tveksam till instängsling av områden, det kan få stor påverkan på renskötseln i området.

Sveriges geologiska undersökning

För att underlätta SGU:s arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda, anser SGU det vara önskvärt att det tydligt framgår av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas. Detta då de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera malmpotentiella områden. De vill också uppmärksamma länsstyrelsen på EU:s förordning om kritiska råvaror (CRMA) som trädde i kraft 23 maj 2024. Förordningen ställer krav på ökad kartläggning och utvinning av strategiska råvaror i medlemsstaterna, i syfte att minska sårbarheten och öka försörjningsberedskapen i Sverige och EU, meddelar SGU. Slutligen framför de att detta intresse måste beaktas i länsstyrelsens fortsatta arbete, och relaterade samhällskonsekvenser bör utvärderas. Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av SGU:s synpunkter* nedan.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgörs av dels en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, dels av en värdefull bäckmiljö.

Skogarna i Junkerkölen kännetecknas av högbonitetsskogar av främst gran med stort inslag av löv. Länsstyrelsen anser med utgångspunkt från områdets höga naturvärden samt den stora andelen prioriterad skogstyp i form av högbonitetsskogar att det är väl motiverat att Junkerkölen skyddas som naturreservat.

Reservatets sjöar och vattendrag ingår i Piteälvens vattensystem. Piteälvens vattensystem är utpekat som ett särskilt värdefullt

2024-12-09

vattendrag- och utgör även Natura 2000-området Piteälven (SE0820434).

Reservatet är avgränsat främst utifrån områdets höga skogliga naturvärden.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Länsstyrelsens bemötande av SGU:s synpunkter

SGU har begärt att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas.

Länsstyrelsen instämmer med SGU om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden.

Föreskrifterna ska skydda mot åtgärder som kan skada de höga naturvärdena och därmed motverka syftet med reservatet. Det är alltså åtgärderna i sig som måste regleras, vem som orsakar skadan saknar betydelse. Länsstyrelsen ser därför ingen möjlighet att utforma särskilda undantag för statliga myndigheter såsom SGU föreslår.

Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl eller om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Länsstyrelsen vill belysa att vissa

2024-12-09

undersökningsåtgärder redan är tillåtna, då de inte strider mot reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver ingen dispens alls.

SGU meddelar även att underlagen till naturreservat vanligtvis har brister vad gäller inkluderande av geologisk information.

Länsstyrelsen instämmer delvis med detta, men menar att remissen ger SGU möjligheten att tillföra besluten den information som de önskar. SGU förmedlar dock inte längre någon generell geologisk information om naturreservaten.

Länsstyrelsen känner till EU:s förordning om kritiska råvaror, och beaktar redan intressen såsom samhällets behov av metaller och mineral vid bildande av naturreservat. Om regeringen och riksdagen anser att mer omfattande avvägningar mellan försörjningsberedskap, ekonomiska intressen och naturvärden ska göras bör dessa enligt länsstyrelsen i stället lämpligen hanteras på nationell nivå i samband med att nya mål för skydd beslutas nationellt.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljökvalitetsmål:

- Levande skogar
- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för Natura 2000 Habitatdirektivet enligt 4 kap. 8 § MB. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka skyddet för detta riksintresse.

2024-12-09

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen med tillägg och fördjupningar.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

I reservatet finns en outredd samfällighet som utgörs av Mjövattenbäcken. Länsstyrelsen bedömer att Mjövattenbäcken fortsatt kan nyttjas för fiske utan att på ett betydande sätt motverka syftet med reservatet. I föreskrifterna finns undantag för fiske. I och med detta undantag bedömer länsstyrelsen att föreskrifterna inte förhindrar pågående markanvändning. Reservatsbeslutet medför därför inte heller någon rätt till ersättning till ägarna den fastighet som utgörs av Mjövattenbäcken.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Junkerkölens naturreservat

2024-12-09

Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	Ca 26 km N om centrala Älvsbyn
Fastigheter:	Brännberg 1:34, Sveaskog Junkerkölen 1:8, SCA 2582: Junkerkölen: OUTR:1
Natura 2000:	Piteälven SE0820434
Sameby:	Udtja Sameby Jåhkågasska tjiellde Sameby Sirges Sameby Tuorpon Sameby
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Area:	ca 227 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 204 ha varav produktiv skog ca 188 ha Våtmark ca 6 ha Sjöar och vattendrag ca 15 ha Övrig mark ca 2 ha

Beskrivning av området

Junkerkölens naturreservat utgörs av ett ca 227 ha stort naturområde. Här återfinns branta berg med högproduktiv och lövrik barrskog, sumpskogar och vattendrag. Naturreservatet omfattar båda sidor om Mjövattenbäcken. I öster omfattar reservatet även delar av berget Junkerkölen, som reservatet är namngett efter. Uppe på berget ingår en liten tjärn i reservatet, Koltjärnen. Längts i söder ingår den allra nordligaste delen av sjön Junkerträsket.

Berggrunden i reservatet domineras av den sura bergarten granit men långt i öster ingår ett stråk med den basiska bergarten kvartsdiorit. Från den senare ser man en påverkan på vegetation som blir artrik och frodig i sluttningen ner mot Mjövattenbäcken. Upp mot höjden är jordtäcket oftast tunt och berg i dagen

2024-12-09

förekommer mot en brant på södra sidan av berget. Uppe på berget dominerar jordarten morän. Vid Mjövattenbäckens inlopp består jordarten mest av sandiga sedimentavlagringar. Dessa övergår längre ner längst bäcken till finkorniga sediment som silt och lera. Vid bäckens utlopp till Junkerträsket förekommer torvmarker.

Markfuktigheten i området varierar från torr och frisk på höjden till fuktig och blöt längre ner i sluttningen och runt bäcken. Från Junkerkölens branterna bergssidor rinner flertalet små bäckar, varav en del är underjordiska, vilka gröpt ut små raviner och bäckfårar i sluttningen. Det förekommer även kalkkällor. Bäckarna mynnar i Mjövattenbäcken, ett vattendrag som ingår i natura 2000-området Piteälven. Bäcken meandrar sig fram i nord-sydlig riktning genom reservatets västra kant. Bitvis strömmar vattendraget fram. Bottensubstratet varierar men är på flera platser småstenigt och grusigt. Från de anslutande bäckarna förs en hel del sand ut. Mjövattenbäcken utgör ett lämpligt habitat för arter som utter, bäver och flodpärlmussla.

Skogen på båda sidor vattendraget utgörs av lövskog för att längre upp i sluttningarna övergå i lövrik barrblandskog. Barrblandskogen är upp mot höjden brandpräglad i vissa delar vilket kolad ved och skogens struktur vittnar om. Skogen har självföryngrats efter brand i löv-, gran- och tallbrännor. I skogen reser sig tallarna som äldre överståndare över granen som vuxit upp senare. Dock utgör gran det äldsta trädslaget i fuktiga delar av området. I dessa bestånd hittar man ofta riktigt med gamla senvuxna granar. Vanliga lövträd som förekommer i reservatet är asp, björk och sälg. I vissa delar är lövträden ca 100 år gamla.

Det är i delar av sluttningen och runt Mjövattenbäcken mycket gott om liggande död ved av både barr- och lövträd, varav en del är mycket grov. Uppe på höjden finner man bitvis mycket stående död ved.

Skogen har en hög luftfuktighet tack vare det nära läget till Mjövattenbäcken och de många små bäckarna på bergssidorna av Junkerkölen. Luftfuktigheten, förekomsten av äldre barr- och lövträd och död ved skapar fina förutsättningar för rödlistade arter som violettgrå tagellaven, rödbrun blekspik och lunglav. På den döda veden hittar man arter såsom rynkskinn, gränsticka och rosenticka. Marken är i sydvästsluttningen mycket frodig och artrik och man hittar här bland annat torta, ormbär, strutbräken, hässlebrodd samt orkidéer som fläcknycklar och norna. I Junkerkölens sydliga brant

2024-12-09

finns ett stup kring vilket man även hittar fjällarter som fjällnejlika. I reservatet hittar man rödlistade fåglar såsom spillkråka och tretåig hackspett.

Området har i delar blivit hårt brukat där barrskogen blivit utsatt för kraftig plockhuggning. Andra delar av skogen har avverkats i början av 1900-talet. I dessa avverkningsytor har dock lövträd kunnat etablera sig och skogen har börjat återfå en naturlig succession från lövskog till barrskog. Det finns spår av dikningar kring Mjövattenbäcken men även Koltjärnen. Längts upp i norr har en damm tidigare funnits som nu är uttriven. Endast en bro för vägen återstår.

Området nyttjas av flera samebyar. Udtja sameby har kalvnings- och vårland väster om Mjövattenbäcken. Tuorpon sameby har vinter- och vårvinterland i hela området. Vidare har Jåhkågaska tjiellde Sameby och Sirges Sameby renbetesland i området.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Delar av naturreservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-områden kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a – 29 b §§ MB.

2024-12-09

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Maria Noro-Larsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och jurist Sofia Sandelid medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning
2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta
4. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

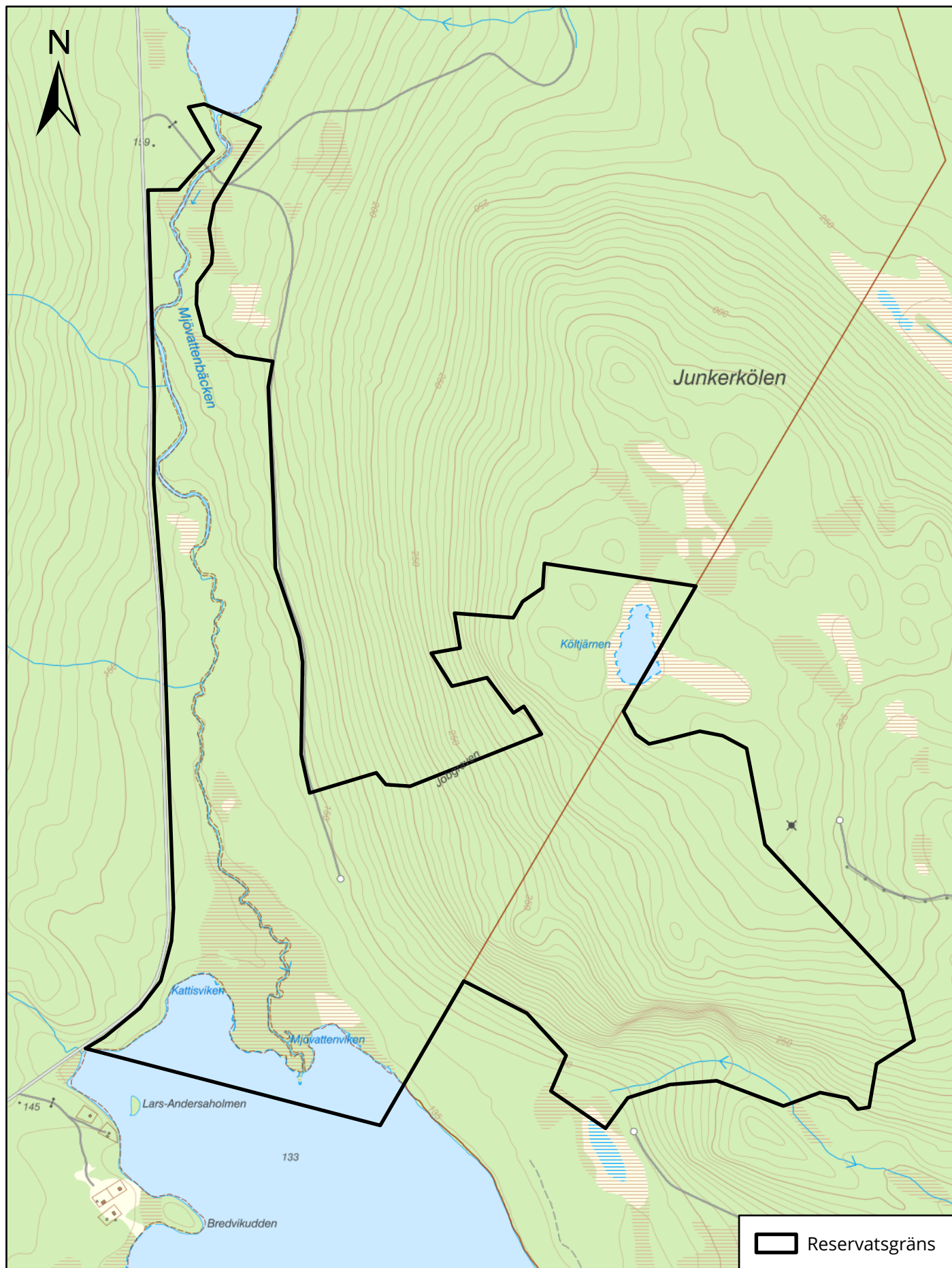
Junkerkölens naturreservat

Areal: ca 227 ha

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:14 000

0 0,5 1 km

Junkerkölens naturreservat

Bodens kommun

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:150 000

0 5 10 km

